

Vídeňská výstava „Architektura začíná v hlavě“

Author: Radomíra Sedláková | Published: 16.01.2009

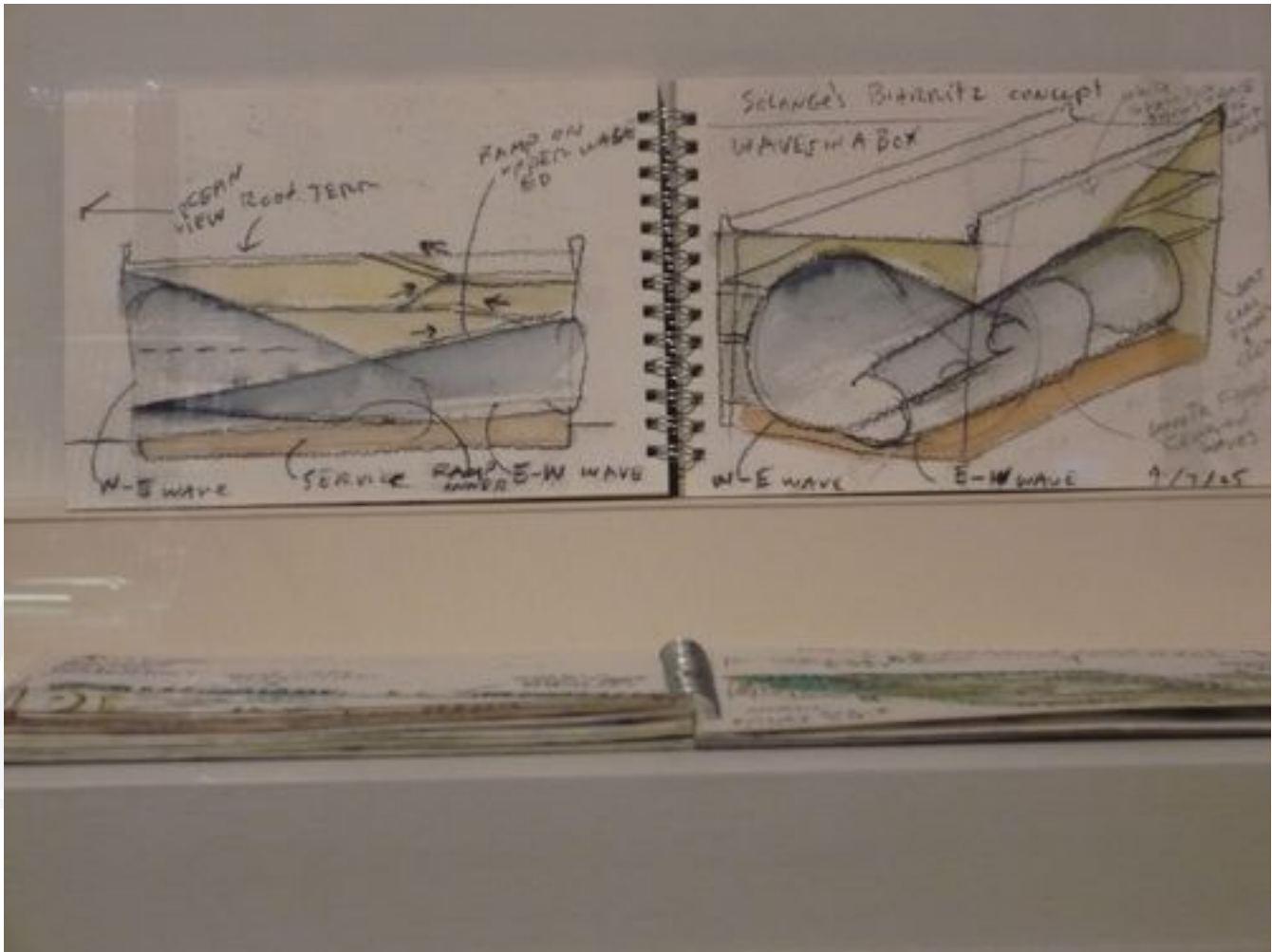
Autorka výstavy Elke Krasny studovala pracovní metody ve dvacítce architektonických ateliérů. Přitom nejen v těch současných a nejen v evropských. Od Antonia Gaudího až po Linu Bo Bardi, zastavila se v ateliérech ve Vídni, Barceloně, Tokiu, New Yorku, Paříži, Hong Kongu, v Amsterdamu i jinde. Seznámila se tak dobře s tím, jakými metodami a jak vůbec ateliéry pracují, a to jak ty velké s mnoha zaměstnanci (největší architektonickou kanceláří je newyorská SOM, Skidmore, Owings, Merrill, ve které pracuje 1600 lidí) až po ty malé, kde architekt je sám sobě nejen pánem, ale taky kresličem a někdy i stavebním dozorem (např. právě Lina Bo Bardo má svůj ateliér vždycky přímo na staveništi, aby mohla do procesu realizace stavby zasahovat přímo a někdy i bez plánů).

Stavební forum

Pro výstavu si kurátorka Krasny vybrala ateliéry, kde mohla očekávat velkou rozmanitost pracovních nástrojů, a lze konstatovat, že se jí to skutečně podařilo. I když - poctivá tužka je přítomna téměř vždy. Tlustá, měkká, přesně jako u Alvara Aalta, který kreslil tužkou označení 6B, samozřejmě „koh-i-noorkou“ (tento úchvatný a dodnes nepřekonaný architektský nástroj poprvé použil v roce 1795 Josef Hardtmut). Ale nejen tužky, ty jsou možná příliš klasické. Taky třeba - rtěnka, která je prý pro rychlou skicu na pauzovacím papíře zcela optimální... Gaudí pracoval s provázkovými modely, které zatěžoval malými pytlíčky s pískem, dnes se někde pracuje se stavebnicí Lego a někde už jen s počítačem a CADem... A téměř cokoli mezitím je možné. Důležité je i prostředí, někde zcela neformální, např. Lux Guyerová (první švýcarská architektka, která otevřela svou vlastní kancelář) nejraději navrhuje v posteli; někde v kanceláři nutně musí být orchideje (Lacaton a Vassal jsou přesvědčeni, že právě ony stimulují architektovo myšlení).

Stavební forum

Výstava „Architektura začíná v hlavě“ je zábavná, zajímavá a vzrušující. Představuje dvacet ateliérů charakteristikou jejich prostředí a nástrojů, metodami práce na vybraných stavbách a k tomu také mottem, jež odpovídá zaměření výstavy. Ateliér Venturi Scott Brown (zastoupen je univerzitním kampusem v Pekingu) se charakterizuje zvoláním „Sláva chaosu“, Diller Scofidio a Renfro (kteří představují Sál Alice Tully v Lincolnově centru v New Yorku) konstatují, že „nástrojem architekta se může stát cokoli“, Karl Schwanzer (autor Rakouského pavilonu na EXPO 67 v Montrealu) zase vyznává „zlatý odpad v koši na papír“, ateliér R&Sie(n) s projektem He Shot Me Down má heslo „Deleuze o masochismu, to je nástroj pro architektky!“, Steven Holl (s městem surfu a oceánu v Biarritzu) konstatuje „začíná to na 5×7 (palců)“. A všemu vévodí Aaltovo vyznání: „Bůh stvořil papír, aby bylo na čem tvořit architekturu!“, doprovázející Auditorium v Otaniemi. Kromě ukázek nástrojů z jednotlivých ateliérů je představen i jakýsi vývoj architektonických pracovních pomůcek, takže se tu najdou příložníky, pravítka, křivítka, kružítko, různé šablony, rýsovací stoly, u nás zvané kdysi „isisky“, a samozřejmě vše vrcholí počítačovou sestavou. Nicméně výstava připomíná i to, že Yona Friedman už v roce 1973 vyhodil ze své kanceláře počítač s odůvodněním, že ho příliš svazuje v rozletu. Je to jedna z velmi inspirativních a hodně podnětných vídeňských výstav této zimy, kterou můžete navštívit až do 2. února.

16.01.2009 08:00, Radomíra Sedláková